

Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Кафедра культурології

***БІБЛІОТЕКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

*Збірник матеріалів науково-практичної
конференції, присвяченої 65-річчю заснування
Наукової бібліотеки РДГУ 28 серпня 2009 р.*

Рівне-2009

УДК 027.7(477)
ББК 78.34(4Укр)
Б 59

Бібліотека вищого навчального закладу в умовах реформування вищої освіти України: досвід та перспективи [Текст]: зб. матеріалів наук.-практ. конф., присвяченої 65-річчю заснування Наукової бібліотеки РДГУ, 28 серп. 2009 р. / за ред.: С.Н. Грипич, Г.П. Семенюк. – Рівне: РДГУ, 2009. – 96 с.

Відповідальний за випуск:

Грипич С.Н. –
директор Наукової бібліотеки РДГУ

Рецензенти:

Кметь В.Ф. –
директор Наукової бібліотеки Львівського
Національного університету ім. І.Франка, голова
методичного об'єднання бібліотек ВНЗ Західного
регіону України, кандидат історичних наук, доцент

Жук В.М. –
зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Рівненського державного гуманітарного
університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Збірник складений на основі матеріалів науково-практичної конференції, присвяченої 65-річчю заснування Наукової бібліотеки РДГУ. До нього увійшли тексти доповідей, в яких висвітлено різноаспектну діяльність університетської бібліотеки на сучасному етапі та окреслені перспективи на майбутнє.

Затверджено до друку науково-методичною радою РДГУ,
протокол № 4 від 21 травня 2009 р.

*Наукова бібліотека РДГУ
м. Рівне, вул. Остафова, 31*

УДК: 027.7:004

О.В. ПАНАЙ

*студентка Рівненського державного
гуманітарного університету*

РОЗРОБКА МЕРЕЖЕВИХ ДОДАТКІВ

Резюме. У статті описується створений Web-сайт наукової бібліотеки РДГУ.

Ключові слова: Web-сайт, інформаційні технології, електронний каталог, пошукова система.

В інформаційних технологій велике майбутнє. Складовою загальної інформатизації суспільства є Інтернет. З кожним днем все простіше мати доступ до всесвітньої мережі, все більше корисної інформації можна отримати не виходячи зі своєї оселі чи офісу. Це швидко і зручно, тому створення Web-сайтів різноманітних тематик сьогодні є актуальним.

Розвиток інформаційних технологій, зокрема інтернет-технологій, стає одним із вирішальних чинників удосконалення бібліотечно-інформаційної діяльності. Бібліотечні Web-сайти покликані задовольняти загальні, особливі та індивідуальні потреби користувачів, активно розвивати кумулятивну, інтеграційну і комунікаційну функції. Створення Web-сайтів спеціальних бібліотек дозволяє здійснювати діяльність віддалених інформаційних посередників, розвиваючи нові елементи в системі галузевих електронних наукових комунікацій; інтеграцію внутрішніх і зовнішніх ресурсів через систему посилань; мережеві бібліотечно-технологічні послуги для користувачів [1].

Метою роботи була розробка електронного інформаційного мережевого ресурсу для наукової бібліотеки РДГУ, згідно із замовленням бібліотеки РДГУ.

Актуальність теми зумовлена нагальною потребою працівників та читачів бібліотеки РДГУ в електронному інформаційному ресурсі, до якого був би доступ з мережі. Створення такого проекту є

актуальним як в межах нашого університету так і для інших навчальних закладів.

Головна сторінка сайту має вигляд (Рис. 1):

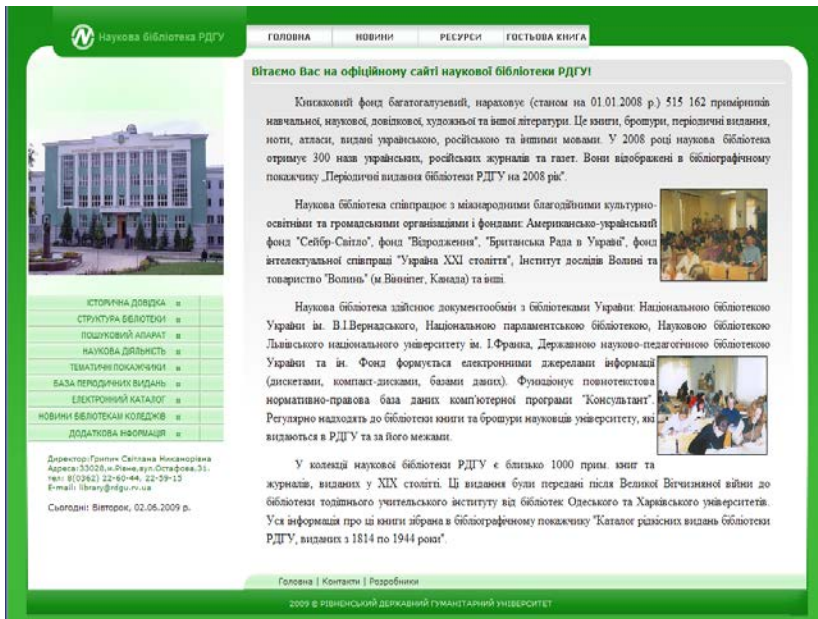

Рис.1. Вигляд головної сторінки сайту

У процесі виконання роботи: було опрацьовано інформаційні джерела за темою "розробка мережевих додатків", розглянуто основні типи систем управління вмістом сайту, можливості Web-серверів та їх адмініструванням, основи побудови Web-сайту, автоматизацію діяльності бібліотеки на базі бібліотечно-інформаційної системи «УФД/Бібліотека».

Під час розробки Web-сайту наукової бібліотеки РДГУ була сформована інформаційна та елементна структура. Відповідно до головних цілей і завдань створення бібліотечного Web-сайту було сформоване його змістовне наповнення, яке включає такі розділи: історія наукової бібліотеки РДГУ, контактна інформація, структура наукової бібліотеки, новини студентам та бібліотекам коледжів РДГУ, наукова діяльність, бібліографічна база періодичних видань, які передплачує бібліотека у поточному році, електронний каталог, бібліографічні покажчики, гостьова книга [3].

Була забезпечена можливість для реєстрації та здійснення обліку читачів, які користуватимуться електронним каталогом. Після

натиснення посилання на електронний каталог з'являється інформація про пошукову систему, форма для вводу паролю та повідомлення користувачу про те, що необхідно зареєструватися (Рис. 2).

Електронний каталог бібліотеки

За допомогою пошукової системи в електронному каталозі можна здійснювати пошук документів та переглядати інформацію про них. Шукати документи можна як за атрибутами (автор, назва, інші вихідні дані) так і за належністю документів до тієї чи іншої теми.

Для доступу до пошукової системи необхідно [зареєструватися](#).

Введіть пароль

Відкрити доступ

Рис. 2. Сторінка доступу до електронного каталогу

На сторінці доступу до каталогу міститься посилання на форму реєстрації. Якщо реєстрація пройшла успішно, то користувач отримує пароль доступу до пошукової системи.

За допомогою пошукової системи можна здійснювати пошук документів та переглядати інформацію про них. Шукати документи можна як за атрибутами (автор, назва, інші вихідні дані) так і за належністю документів до тієї чи іншої теми.

Під час пошуку за атрибутами можна відібрати документи, атрибути яких (поля бібліографічного опису, такі як «Автор», «Назва», «Рік видання» тощо) мають необхідні значення. Спочатку на сторінці виводиться скорочений перелік найбільш уживаних атрибутів. Якщо необхідно виконати пошук за більш специфічними атрибутами, необхідно вибрати посилання «Розширений перелік полів». Для повернення до скороченого переліку, необхідно вибрати посилання «Скорочений перелік полів».

Пошук за атрибутами комбінується з пошуком у класифікаторах, тому при виборі певної теми, пошук за атрибутами буде виконуватися лише серед документів, що належать до цієї теми.

Класифікатори призначені для того, щоб полегшити пошук необхідних документів. Рубрики у класифікаторах називаються темами. Кожна тема має підтеми.

Кожний документ може бути віднесений до однієї або кількох тем, і в будь-якій з них його можна знайти.

Якщо не вдається знайти тему в ієрархії класифікаторів, можна спробувати її відшукати за контекстом, тобто відібрати такі теми, в

назві яких міститься вказаний текст. Для цього необхідно ввести текст у полі «Пошук теми» і натиснути кнопку «Шукати».

З'явиться перелік тем, що відповідають умові пошуку. При виборі необхідної теми здійснюється перехід на сторінку пошуку, де ця тема буде розкрита. Після того, як необхідні умови вибору введені, треба вказати, скільки документів виводити на одній сторінці (стандартне значення – 20) і натиснути кнопку «Вибрати» в верхній або нижній частині пошукової форми. Крім результатів пошуку, на сторінці будуть виведені умови пошуку (для контролю), загальна кількість знайдених документів і діапазон документів.

Якщо знайдених документів – 0, варто перевірити умови пошуку. Можливо, було введено «зайві» умови, або деякі дані введені неправильно (наприклад, зроблено орфографічну помилку). Якщо все введено правильно, це означає, що відповідних документів у бібліотеці немає або інформація про них ще не занесена до бази даних системи.

Якщо в системі знайдено документи, які відповідають введеним умовам, буде виведено їх список. У кінці списку виводяться посилання на наступні та попередні сторінки з результатами пошуку. Якщо на першій сторінці потрібного документа немає, натисніть посилання 2 в нижній частині сторінки, потім 3 і так далі. При цьому деякі сторінки можна пропускати або повертатися на кілька сторінок назад. Таким чином, гортаючи сторінки доти, доки не знайдеться потрібний документ. Якщо кількість відібраних документів дуже велика, варто спробувати задати більш точні умови відбору і повторити пошук.

У списку наводиться лише найважливіша інформація про документи. Якщо необхідні більш детальні відомості про документ, потрібно натиснути посилання «Опис документа» [4].

Також була створена адміністративна частина для можливості коригування та поповнення сайту.

Web-сайт орієнтований на користувачів із початковими навиками роботи на комп'ютері, для яких головним аспектом є простота і практичність. Для спрощення інтерфейсу сайту, а саме, редагування інформації, була застосована система візуального редагування. Ця система володіє функціональним інтерфейсом, портативністю, асоціативністю, і при цьому є швидкісною. Наприклад, можна просто скопіювати текст з документу Word, а система трансліює його у відносно чистий код, що відповідає стандартам [2].

Для того, щоб Web-сайт був динамічним, були створені бази даних і в таблиці баз були перенесені всі статичні тексти сайту, бібліографічна база даних книг та публікацій викладачів РДГУ, бібліографічна база даних періодичних видань, які передплатує

наукова бібліотека РДГУ у поточному році та електронний каталог [5].

Гостьова Web-книга — найпростіший і найзручніший спосіб написати адміністратору Web-сайту. Це дає останньому можливість побачити, хто саме відвідує його Web-сайт і відповісти цим відвідувачам. Будь-яка гостьова книга має бути швидкою, мати такий же зовнішній вигляд, що і основна частина сторінок сайту. Головна цінність гостьової книги — коментарі користувачів. Коли коментарів стає багато, то їх слід архівувати — це дуже важливо, коли постає питання про швидкість завантаження сторінки. Найпоширеніший метод — розбиття її на декілька сторінок з обмеженим числом повідомлень на кожну, зазвичай 10.

Отже, створення сайту наукової бібліотеки РДГУ є важливим етапом у її розвитку як інформаційної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кушнарєнко, Н.М. Вісник Харківської державної академії культури: Зб. наук. праць Харківської державної академії культури. Випуск 10. / Н.М. Кушнарєнко — Х.: ХДАК, 2002. — 120 с.
2. Кузнєцов, М.В. PHP 5 Практика розробки Web-сайтов / М.В. Кузнєцова, І.В. Симдянов — СПб.: БХВ-Петербург, 2005. — 960 с.
3. Конноли, Т.М. Базы данных: проектирование, реализация и сопровождение. / Т.М. Конноли, А.С. Бегг, А.П. Страчан — М.: Диалектика, 2000. — 1139 с.
4. Оре, Т.А. Керівництво користувача АІБС «УФД/Бібліотека»: схеми пошуку в електронному каталозі. / Т.А. Оре, Н.Ю. Євєнко, Т.С. Шуляк — Х: НБ ХНУРЕ, 2007. — 6с.
5. Романюк, О.Н. Організація баз даних і знань: Навчальний посібник. / О.Н. Романюк, Т.О. Савчук — Вінниця: Універсум, 2003. — 217с.

З М І С Т

Грипич С.Н.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РДГУ В УМОВАХ
РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ 3

Поліщук С.М.

КОНЦЕПЦІЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ
ВНЗ У СВІТЛІ ВИМОГ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ 21

Пізюта В.Г.

СПЕЦИФІКА ОБЛІКУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ ВНЗ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ.
(З ДОСВІДУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ) 29

Коломієць Н.Б.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ РЕТРОСПЕКТИВНОЇ
КОНВЕРСІЇ КАРТКОВИХ КАТАЛОГІВ В ЕЛЕКТРОННІ 33

Ковальчук Л.В.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ – ВАЖЛИВА
СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ ВНЗ 37

Трачук Л.Ф.

ФОРМИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ІНФОРМУВАННЯ
В ЕЛЕКТРОННОМУ СЕРЕДОВИЩІ 44

Остапчук Ю.А.

КРАЄЗНАВЧІ КАТАЛОГИ І КАРТОТЕКИ –
ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА
ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ
БІБЛІОТЕК ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 53

Панай О.В.

РОЗРОБКА МЕРЕЖЕВИХ ДОДАТКІВ 62

Романуха З.В.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО БІБЛІОТЕЧНОГО
ОБСЛУГОВУВАННЯ В БІБЛІОТЕКАХ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 67

Семенюк Г.П.
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОДИН
ІЗ ЧИННИКІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 71

Лавренюк Т.С.
БІБЛІОТЕКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
ЯК КУЛЬТУРНИЙ ТА НАУКОВИЙ ОСЕРЕДОК 77

Зінчук С.М.
КНИГА І ЧИТАННЯ ЯК ЗАСОБИ
НАВЧАЛЬНО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТУДЕНТІВ РІВНЕНСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 82

Граб О.В.
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РДГУ У СИСТЕМІ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ „КУЛЬТУРОЛОГІЯ” 87

Наукова бібліотека
Рівненського державного гуманітарного університету

Технічний редактор та коректор
Інна Попик

Комп'ютерна верстка
*Інни Попик,
Олексія Поліщука*

Дизайн
*Олексія Поліщука,
Дмитра Мосурця*

*Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12*